

www.larkhud.com

ليکوال: خالد بن حمد الخريف

ژباړن: عبد الرحمن ناصر

د جادو په جادو سپرل

www.larkhud.com

د جادو په جادو سپرل

ليکوال:

خالد بن حمد الخريف

ژباړن:

عبد الرحمن ناصر

کال ۲۰۲۰/۰۵/۲۸م

يادونه:

په ټولنيزو رسنيو کې د اسلامي لارښود سايت د نوم په يادونې سره هر چاته د کتاب نشرولو اجازه ده، خو په کتاب کې بدلون او تغير راوستل او يا په خپل نوم د خپلې لوگو سره خپرول اخلاقي جرم دي، بايد ډډه ترې وشي.

په درنښت

د اسلامي لارښود سايت اداره

د چاپونې ټولې رېښتې د ژباړن سره خوندي دي

د کتاب ځانگړنې

د کتاب نوم: د جادو په جادو سپرل

ليکنه : خالد بن حمد الخريف

ژباړن : عبد الرحمن ناصر

کمپوز : ژباړن

چاپ کال : ۲۰۲۰م

چاپ شمير: ناچاپ

خپرنډوی: اسلامي لارښود سايت

د ليکوال سريزه

الحمد لله الذي أنزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا، والصلاة والسلام على من بعثه ربه على فترة من الرسل، واندراس من العلم، ليخرج به الناس من الظلمات إلى النور، بعثه الله هاديا وبشيرا، وداعيا إلى الله بإذنه وسراجا منيرا، صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم تسليما كثيرا. أما بعد:

په عبادت کې الله او د شرک او مشرکانو څخه بې زاري، او د الله نه غیر په نورو معبودانو کفر کول دې ټولو ته توحيد وايي.

او همدا توحيد د دين اساس او د مؤمن او کافر مشرک په مینځ کې جدایي راولي.

الله جل جلاله په خپل کتاب کې د توحيد عظمت او لوی والی بیان کړی دی، قرآن مجید ټول توحيد ته دعوت، او د شرک او وسایلو څخه منع ده.

او همدغې موخې ته د رسېدو په خاطر نبي ﷺ په مکه مکرمه کې لس کاله تېر کړل چې خلک یې توحيد ته رابلل.

بيا يې چې کله په مدينه منوره کې ثبات پيدا کړ د اسلام نور احکام يې خلکو ته بيان کړل، او همدا د توحيد د اهميت څرگند دليل او هغه اساس دی چې نور دين پدې باندې ولاړ دی، او هر رسول چې الله رالېږلی دی توحيد ته يې دعوت او د شرک نه يې منع کړي ده.

لکه چې الله جل جلاله فرمايي: "وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطُّغُوتَ" النحل: ۳۶

ژباړه: "او يقيناً مونږ په هر يو امت کې يو رسول لېږلی و (په دې سره) چې تاسو د الله عبادت کوئ او له طاغوت نه ځان وساتئ" د توحيد ماتونکی شی چې الله جل جلاله په قرآن کې په کفر سره ياد کړی هغه سحر او جادو دی، او خپل بنده گان يې ترې ويرولي دي، چا چې جادو وکړ په آخرت کې يې هيڅ برخه نشته.

الحمدلله دا ټولې خبرې روښانه او ښکاره دي، پيری په پيری نسل تر نسل مسلمانانو د قرآن او سنت د اتباع د وجي نه د جادو او جادوگرو څخه انکار کړی دی، او چا پکې اختلاف نه دی کړی.

پدې رساله کې مې لاندې موضوعات بیان کړي دي:

- جادو په جادو سپرل او د جادو قسمونه او د هغې پیژندنه.
- د جادو شرعي علاج او طریقي
- د جادو په جادو علاج او حکم
- د هغه شبهاتو او اقوالو څخه ځوابونه چې د جادو په جادو سپرلو جواز یې ورکړی دی. او د ځینو علماوو د اقوالو نه ځوابونه چې د هغوی د اقوالو څخه جواز معلومېږي، ځکه چې علماء معصوم نه دي، او ځکه چې اعتبار هغه وینا لره وي چې صحیح دلیل ولري، او ځکه چې د علماؤ د اقوالو لپاره به د قرآن او سنت څخه استدلال کېږي، او د قرآن او سنت لپاره به د علماؤ د اقوالو څخه استدلال نه کېږي.

په علماؤ او طلاب العلمو د شرعي نصوصو عزت او د هر چا په وینا باندې وړاندې کول لازم دي، او ورباندې لازم دي چې د علماؤ په اقوالو کې دقیقه کتنه وکړي، هغه ترې واخلي چې صحیح دلیل ولري، مشتبه قول نه ځان وساتي، پداسې حال کې چې واضح قول

موجود وي او دوی په شاذ قول عمل وکړي، ځکه زیاتو مسایلو کې شاذ اقوال موجود دي.

نو آیا مونږ به په شاذ اقوالو دلیل نیسو، او ښکاره دلیل او د علماؤ روښانه اقوال به پرېږدو؟

نه، هیڅ کله هم نه.

کله چې ما ولیدله چې د جادو په مسله کې په ځینو خلکو اشتباه او خلط راغلی، په ځانگړې ډول په داسې وخت کې چې جادوگران او منتریان ډېر زیات شوي دي، او د اکثره مسلمانانو ایمانونه کمزوري شوي دي، او د داسې لویو زیانونو ویره وه چې یواځې الله ته یې پته ده، او د جادوگرو چرچه پدې پلمه نوره هم زیاتیدله چې دوی د جادو علاج کوي، آن تر دې چې ځینې ددې لپاره جادو کوي چې نور خلک ورته د علاج لپاره راشي او مالونه ترې ووهي، نو د حق د پوره بیانولو په موخه ددې کتاب په لیکلو کې مې د الله څخه مرسته وغوښته او له هغه نه مې د خیر غوښتنه وکړه چې حق بشپړ واضح شي او هم ورسره د امت مسلمه پوره خیر خواهي وشي.

ددې رسالي مراجعه د لويو علماؤ د کميسيون غړي او د علمي بحثونو او فتوي ورکولو غړي: دوکتور صالح الفوزان حفظه الله وکړله، او د خپرولو وصيت يې راته وکړ، الله دي ورته نېکي بدلې او دوه چنده ثواب ورکړي، آمين.

همدارنگه په عام رياست کې د فتوي ورکولو غړي: شيخ عبدالعزيز بن محمد الداؤد حفظه الله ورعاه، او د رياض په ښار کې د (معهد الإمام الدعوة العلمي) استاد: محمد بن عبدالله المعيوف ولوستله.

همدغه شان نورو طلباؤ مراجعه کړله، ټولو يې ستاينه وکړه او د عامې فايدي په خاطر يې راته د خپرولو وصيت وکړ، د ټولو نه مې ښه فايده ترلاسه کړه، الله دي ټولو ته نېکي بدلې ورکړي، آمين. الله دي زمونږ دا عمل حق ته رسيدونکی وگرځوي، او په مونږ دې وبال او حجت ونه گرځوي، آمين.

وصلی الله وسلم وبارک علی نبينا محمد وعلی آله وصحبه وسلم
تسليها مزيداً.

جادو په جادو سپرل او علاج يې:

(نُشْرَة) په پيش دنون سره: هغه دمونه دي چې ليونى، مريض، او پيريانو والا پرې دمولى شي.

کله کله عرب هغه شخص ته هم نُشْره وايې چې ډير ضعيف او کمزورى وي.

إمام کلابي رحمه الله وايې: کله چې په نظره شوي شخص باندې دمونه واچول شي گویاکى دا په رسى تړل شوى وو، او اوس ترې ازاد شو،

او نشره ورته حُکّه وايې چې په دغه دمونو باندې پت مرضونه سپردلى شي.

په حديث کې راځي چې د نبى ﷺ څخه د نشري په هکله پوښتنه وشوه، نبى عليه السلام وويل: (هي من عمل الشيطان) ژباړه: جادو په جادو ختمول د شيطان د کارونو څخه دى.

امام حسن بصري رحمه الله وايي: د جادو علاج په جادو سره بعينه جادو دی. تاج العروس: (۱۴/۲۱۷)، لسان العرب: (۵/۲۰۹)
امام ابن الأثير رحمه الله ويلى دي: (نشرة) په پيش د نون سره: يو قسم دمونه او علاج دی د هغه شخص علاج پرې کيږي چې پريان پکې وي، او نشره ورته حکه وايي چې: په دغه دمونو سره پت مرضونه ليري کولى شي. النهايه فى غريب الحديث: (۵/۵۴۰)

د جادو علاج په جادو باندې په دوه ډوله دی.

اول: جايز قسم:

هغه قسم دی چې په شرعي دمونو او حلالو دوايانو سره وشي، نو دا قسم مستحب دی، او د قرآن او احاديثو څخه ثابت دی.

دويم: ناروا قسم:

چې جادو په جادوگرانو باندې ختم شي، او هغوي پرې ناروا دمونه او شرکي کلمات ووايي.

إمام ابن القيم رحمه الله وايي: د جادو علاج په دوه ډوله دی:
اول: د جادو علاج په جادو سره، همدا د شيطانانو کار دی.
دویم: هغه علاج چې په شرعي دمونو، دعاگانو او مباحو دوايانو
سره وشي، نو دا جايز او مستحب علاج دی.
او په اول ناروا ډول باندي به د امام حسن بصري رحمه الله قول
حمليزي چې ويلي يې دي: (لا يحل السحر إلا ساحر). (إعلام
الموقعين: ۴/۳۹۴)
ژباړه: جادو نه ختموي مگر جادوگر يې ختموي.

په موضوع باندي د شروع څخه وړاندي د جادو تعريف او
اقسامو ته اشاره کول غواړم:

جادو په لغت کې: دهغه شيانو څخه عبارت دی، چې پت او
باریک سبب ولري، او سحر ورته ددي وجي څخه ويلي شي چې د
شپې په آخره حصه کې په پته واقع کېږي.

بليخ کلام ته هم سحر ددې وجي څخه ويل کېږي، چې په دغه کلام کې دا قدرت او طاقت موجود وي چې حقائق پټ کړي، لکه چې نبي عليه السلام فرمايلي دي: "إن من البيان لسحرا". (متفق عليه)

ژباړه: د بياناتو څخه ځينې د جادو په څېر دي. ابن منظور رحمه الله د إمام أزهرى رحمه الله څخه نقل کوي، هغه وايي چې أزهرى رحمه الله ويلي دي: (جادو داسې عمل دی چې انسان پکې شيطان ته نزدي والى حاصلوي، او د شيطان په کومک سره تر سره کېږي، دا ټول کارونه د جادو څخه عبارت دي، نظر بندي هم د جادو يو قسم دی، چې ليدونکى دا گمان کوي، گویا چې دا کار همدغسې دی لکه څنگه چې ورته ښکاري، او په حقيقت کې دغسې نه وي. جادو نظر بندي او هر هغه څه دي چې حقيقت يې پټ او باريکه وي.

جادو په اصل کې یوشي د خپل حقیقت څخه اړولو ته ویلی شي،
گویا چې جادوگر باطل د حق په شکل ښکاره کړو او په تخیل کې
یې د خپل شکل نه په بل شکل ښکاره کړو.

په شرع کې جادو: هغه څښتونو، دمونو، غوتو ته ویلی شي، چې په
زړه او بدن باندې اثر کوي، انسان ناروغه کوي، قتلوي یې، او د
ښځې او خاوند تر مینځه جداوالی راوړي.
الله جل جلاله فرمایلي دي: "فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ
وَزَوْجِهِ" البقرة ۱۰۲.

ژباړه: "نو هغوی به له دغو دواړو نه هغه څه زده کول چې په هغه
سره به یې د سړي او د هغه د ښځې په مینځ کې جدایي راوستله"
الله جل جلاله د جادو او جادوگر څخه په پناه غوښتلو امر کړی
دی، لکه چې فرمایي: (وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ) الفلق: ۴
ژباړه: "او له شره د هغو (جادوگرو) ښځو چې په غوتو کې پوکي
وهونکې دي"

النفثات: هغه جادوگرې زنانې چې په غوتو کې پوکي کوي.

سحر یو حقیقي شی دی، ددې وجي څخه مونږ ته ترې د پناه غوښتلو امر شوی دی، او اثرات یې په مسحور (جادو شوي شخص) باندې ښکاره کیږي.

الله جل جلاله وايي: (وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ) الأعراف ۱۱۶

ژباړه: "او ډېر لوی جادو یې وکړ"

الله جل جلاله د جادو صفت په لوی والي سره کړی دی، ځکه چې جادو یو حقیقي او اثر لرونکی شی دی، او د جادو حقیقت ددې مخالف نه دی چې جادو دي یو خیالي څیز هم شي. لکه چې الله جل جلاله د فرعون د جادوگرانو څخه حکایت کوي او وايي:

(يُخِيلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهُ تَسْعَىٰ) . طه ۶۶

ژباړه: "خیال ته داسې راوستی شوې چې په رښتیا دغه منډې وهي" یعنی د ډېر قوي جادو د وجي نه د موسی علیه السلام په تخیل کې داسې راتلل گویا چې دا پري ماران دي او منډې وهي.

ددې نه معلومه شوه چې جادو په دوه ډوله دی:

۱/ حقيقي جادو ۲/ خيالي جادو

ددې څخه دا نه معلومېږي چې جادوگر د شيانو په بدلولو او
تغیرولو قادر دی، ځکه چې جادوگر دانسان څخه شادو، یا شادو
څخه غوا نشي جوړولای.

جادوگر او جادو یې په خپله په یو شي کې اثر نشي کولای، بلکه
مؤثر الله دی، که د الله کوني قدری اراده "هغه اراده ده چې واقع
کیدل یې لازم وي، خو وقوع یې الله ته محبوب نه وي" موجوده
شي نو تاثیر کوي گنې اثر نه کوي، او کومه چې د الله شرعي
اراده "هغه چې وقوع یې لازم نه وي، خو فعل یې الله ته محبوب
وي" نو هغه د جادو سره هېڅ اړه نه لري، ځکه چې الله جل
جلاله جادو حرام کړی دی.

الله جل جلاله فرمایلي دي: (وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ) البقرة ۱۰۲

ژباړه: "او په دې (جادو) سره دوی هیچا ته هم ضرر نه شو رسولی مگر د الله په حکم سره، او دوی به هغه څه زده کول چې دوی ته به یې ضرر رساوه او فایده به یې ورته نه رسوله"

ابن قدامه رحمه الله وایي: جادو هغه غوټې، دمونه، او خبرې دي چې ویلی یا لیکلی شي، دې لپاره چې د مسحور (جادو شوي شخص) په بدن، زړه، یا عقل اثر وکړي، بغیر د نزدې والي څخه مسحور ته، او سحر حقیقي اثر لري، د جادو څخه ځینې وژل کوي، انسان ناروغه کوي، یا خاوند د خپلې بسځې سره د جماع کولو نه بندوي، یا یې تر مینځه جداوالی راوړي، یا یې تر مینځه کېنه راوړي، او یا د دوو تر مینځ مینه او محبت راوړي. المغني: ۱۰۴/۱۰.

هر چې د جادو علاج دی: نو په شرعي دمونو، د قرآن او احادیثو څخه ثابتو دعاگانو باندې به کولای شي.

ځکه چې قرآن کریم ټوله شفاء ده، الله جل جلاله فرمایلي دي: (وَنُنزِلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ) الإسراء ۸۲

ژباړه: "او مونږ قرآن نازلوو هغه چې د مومنانو لپاره شفا او رحمت دی او ظالمانو ته نه زیاتوي مگر تاوان"

او په بل ځاي کې وايي: (قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ). فصلت ۴۴
ژباړه: "ووايه: دغه (قرآن) د هغو کسانو لپاره چې ايمان يې راوړی
دی؛ هدايت او شفا دی"

هغه اياتونه او سورتونه چې د جادو په علاج کې خاص دي، ځينې
يې په لاندې ډول دي:

۱- سورة البقرة لوستل: په صحيح مسلم کې روايت دی، نبي ﷺ
فرمايلي دي: ((اقْرَأُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ، فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ، وَتَرْكُهَا حَسْرَةٌ،
وَلَا تَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ)) صحيح مسلم ۸۰۴
ژباړه: سورة البقرة لولئ، ځکه چې دسورة البقرة لوستل برکت دی،
او پرېښودل يې پښیمانتیا ده، او ساحران خلک يې د ویلو څخه
عاجز دي.
معاوية رضي الله عنه وايي: ماته رارسيدلي چې (البطلة) څخه مراد
جادوگران دي.

۲- سورة الفاتحة لوستل:

خارجہ بن الصلت التميمي د خپل کاکا څخه روايت کوي، چې هغه د نبي عليه السلام خواته راغلی او اسلام يې راوړ، بيا د نبي عليه السلام له خوا څخه واپس شو، نو په يو قوم باندې تيريدلو، هغوی سره يو سرې وو، چې د اوسپنو په ځنځيرونو تړل شوی وو، دغه قوم وويل چې: مونږ ته ويل شوي دي چې ستاسې دا ملگری (محمد ﷺ) خیر راوړی دی، نو آیا تاسې سره کوم دم شته چې داسې پرې دم کړئ؟

نو په سورة الفاتحة مې دم کړ، او هغه روغ شو، په بدله کې يې ماته سل ۱۰۰ گډې راکړې، بيا نبي ﷺ ته راغلم او په قيصه مې خبر کړ، نبي ﷺ راته وويل: چې صرف سورة الفاتحة دې پرې ولوستله؟

او مسدد په بل روايت کې وايي: آیا تا د سورة فاتحي څخه بغير نور څه ويلي دي؟

ما ورته وويل چې: نه، نبي عليه السلام وويل: دا گډې واخله، زما دي د خپل عمر په رابښونکي قسم وي، يو کس چې په باطلو دمونو

خوراک کوي نو ته خو ډېر حقدار يې چې په حق دم (قرآن) باندي
دم او خوراک وکړي.

همدغه صحابي وايي چې: په سورة الفاتحة مې درې ورځې سهر او
مانبام دم کړو، هر کله چې به مې سورة الفاتحة ولوستله، خپلې
لارې به مې راجمع کړلې او تف به مې کړلې، بيا داسې روغ
شود گویا چې د پړو څخه آزاد شوی وي. أخرجه ابو داؤد
برقم: ۳۸۹۷

۳- معوذتان (سورة الفلق او سورة الناس) لوستل:

حديث کې راځي: (فلعل طباً أصابه، ثم نشره، ب: قل أعوذ برب
الناس) عون المعبود كتاب الطب: ۱۰/۲۴۹

ژباړه: شايد چې هغه باندي جادو شوی وي، نو په سورة الناس يې
دم کړو.

طب: جادو ته وييلی شی، او دا ورته د نیک پالی د وجی نه وايي.
هغه څه چې الله جل جلاله په خپل رسول نازل کړي دي هغه د
جادو په ختمولو کې ډیر فایده مند دي، او هغه معوذتان دي، حديث

کې هم راغلي دي (ولر يتعوذ المتعوذ بمثلها). أخرجه الطبراني في الدعاء برقم: ٩٨٠)، وأخرجه مسلم بلفظ لم ير مثلهن قط: ١/٥٥٨
ژباړه: "يو پناه غوښتونکي د معوذتينو (سورة الفلق_سورة الناس) په شان (په بل څه باندې ډېره اثرناکه) پناه نده غوښتي"

٤- د آية الكرسي لوستلو سره هم شيطانان شړل کېږي:

لکه څرنگه چې د ابو هريرة رضي الله عنه په قيصه کې راغلي دي، کله چې نبي عليه السلام أبو هريرة د زکات د مالونو په حفاظت باندې وټاکو، په دغه حديث کې راغلي: (إذا أويت إلى فراشك فاقراً آية الكرسي فإنه لن يزال عليك من الله حافظ ولا يقربك شيطان حتى تصبح) أخرجه البخاري ٢١٨٧.

ژباړه: "کله چې ته خپلې بسترې ته راشي آية الكرسي ووايه، ځکه شان دادی چې هميشه به د الله له طرفه په تا باندې يو حافظ او ساتونکی (ملايک) مقرر شي، او شيطان به تر سهاره تاته نشي نيزدي کيدلی.

همدارنگه هغه ټول اياتونه لوستل چې قرآن کریم کې د جادو په اړه راغلي دي، ځکه چې دغه آياتونه د الله په حکم سره د جادو څخه نجات ورکونکي دي.

همدارنگه په شرعي دعاگانو باندې دم د انسان لپاره د روغتيا او عافيت سبب دی.

شيخ ابن باز رحمه الله ويلى دي: هر چې د جادو علاج دی، نو په شرعي دمونو او مباحو دوايانو سره به کولای شي، د مسحور لپاره ډېر فائده مند علاج د پوک سره سورة الفاتحة لوستل، آية الكرسي، او هغه آيتونه لوستل چې په سورة الأعراف، يونس، طه کې د جادو په اړه راغلي دي، آخري څلور سورتونه لوستل، مستحبه طريقه دا ده چې داسورتونه درې درې ځلې ولوستل شي، بيا ورپسې هغه مشهوره دعاء درې ځلې لوستل چې نبي عليه السلام به د ناروغو لپاره غوښتله، دعاء په لاندې ډول ده:

(اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ وَأَشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ
شِفَاءَ لَا يُغَادِرُ سَقَمًا)

او همدارنگه هغه دعاء درې ځلې لوستل چې جبریل علیه السلام به پرې محمد ﷺ دمولو، دعاء په لاندې ډول ده:

(بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيْكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ اَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللّٰهُ يَشْفِيْكَ بِاسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ)

دا دعاء دالله په حکم سره ډېره فائده منده دعاء ده چې انسان پرې علاج وکړي.

او یو علاج یې دا هم دی چې هغه وړی، پرې یا نور شيان چې د جادو کیدلو شک پرې کیدای شي ختم شي، او په مسحور باندې دوامداره دمونه، او دادعاء درې ځلې ولوستل شي: (اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التّٰمَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)

همدارنگه سهر او ماښام درې درې ځلې آخري درې سورتونه لوستل، د مانځه څخه وروسته او د وده کیدلو په وخت آية الكرسي لوستل.

او مستحبه طریقه دا هم ده چې د سهر او ماښام په وخت دا دعاء (بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ

السَّمِيعُ الْعَلِيمُ) درې ځلې ولوستل شي، ځکه چې داتولې دعاگانې د نبی ﷺ څخه ثابتې دي.

په الله جل جلاله به نیک گمان کیدلی شي، او دا عقیده به لرلی شي، چې الله رب العزت د اسبابو هموارونکی دی، او په دې وجه چې الله ناروغو ته شفاء ورکوي، او دا دعاگانې فقط اسباب دي، او شفاء ورکونکی صرف د الله ذات دی، اعتماد به صرف په الله جل جلاله کیدلی شي، او په اسبابو به فقط اعتماد نشي کیدلی، او په اسبابو به داسې عقیده لرلی شي، که چرته د الله خوښه شوه نو ددې اسبابو په واسطه به فائده حاصله شي، او که ونه غواړي نه حاصلېږي، ځکه چې د الله جل جلاله په هر کار کې خپل حکمت وي، الله په هر څه قادر دی، په هر څه پوهه دی، څه چې ورکوي څوک یې منع کولی نشي، او څه چې منع کوي څوک یې ورکولی نشي، او نه یې څوک فیصله ردولی شي، هغه بادشاه او په هر شي قادر دی. مجموع فتاوی و مقالات الشيخ ابن باز: (۸۱/۷-۸۳)

ځینی کسانو جادوگرو ته د جادو د علاج په خاطر دتللو لپاره په کمزورو او فاسدو دلایلو او شبهاتو باندی استدلال کړی دی، کوم چی د ذکر شوو نصوصو په وړاندی هیڅ حیثیت نلری، چی ځینو ته یی زه په لاندی ډول سره د جوابونو اشاره کوم:

اوله شبهه: دعایشی رضی الله عنها خڅه نقل دي، هغه وایي: کله چی لبید بن الأعصم یهودي په نبی ﷺ جادو وکړو، ما نبی ﷺ ته وویل چی: ایا ته نشره نه کوي؟ نبی ﷺ وویل: ماته الله شفاء راکړه، او زه دا بده گنم چی په خلکو کی د جادو شر راوپاروم. متفق علیه

بیا دوی د امام شعبي رحمه الله په قول استدلال کوي چی هغه ویلي دي: په دي حدیث کي دنشري جواز راغلی دی، ځکه چی نبی علیه السلام په عایشی رضی الله عنها رد ونه کړو نو دا د جواز دلیل شو.

ددې شېهي نه په دوو طريقو سره ځواب:

اوله طريقه: داصولينو په نيزد باندې يو اصل دادی چې کله دوه روايات مختلف راشي نو د دواړو په منځ کي به جمع کولی شي، او ټول روايات به په يوه معنی حملولی شي، او دعایشي رضی الله عنها حديث په مختلفو رواياتو نقل دی، چې په ظاهره ترې اختلاف معلومېږي.

په صحيح مسلم کی په لفظ (أفلا أحرقتہ: ايا سوځولو دي نه؟) او دامام احمد بن حنبل رحمه الله سره په لفظ د (أفأخرجته يا استخراجته) سره نقل دی چې معنی يې ده: ايا راويستلو دي نه؟ او يا ته يې دا راويستلو غوښتنه نه کوي؟ او دامام بخاري رحمه الله سره په لفظ (أفلا: أي نشرت: ايا ته يې نه سپړې؟) سره نقل دی.

ددې حديث ټول دارومدار په هشام بن عروه دی. ابن بطال رحمه الله ويلى دي: اعتبار دسفيان رحمه الله روايت لره دی، چې دهغه په روايت کې راغلي دي چې عایشه رضی الله عنها

دنشري په هکله پوښتنه کړې وه، ځکه چې سفیان په ټولو روایاتو کې قوي ضبط والا دی، او دهغه زیادت مقبول دی.

امام ابن حجر رحمه الله په فتح الباري کې لیکلي دي: امام سفیان چې ویلي دي: ایا ته نشره نه کوي؟ شاید چې هغه ته لفظ یاد نه و، نو روایت بالمعنی یې وکړ، او ښکاره معنی دلفظ نشره ده.

او دا هم احتمال لری چې دغه لفظ دي د(نشر) څخه شي چې په معنی د "ويستلو" سره راځي نو بیا به دنورو الفاظو سره برابر راشي چې هغوی په لفظ (فهلا أخرجته) سره نقل کړی دی یعنی هغه پوستکی راوباسي په کوم کې چې جادو و.

ځکه چې نشر په معنی د ويستلو هم راځي نو غوره داده چې ټول مختلف اللفظ روایات په یوه معنی حمل شي، او هغه معنی داده چې د عائشة رضی الله عنها سوال دهغه پوستکی د راويستلو په هکله و په کوم کې چې جادو و، او بیا ددغې جادو خلکو ته ښکاره کولو په هکله و، بیا دجادو راويستل په دوه قسمه دي:

۱/ چې ثابت وي. ۲/ چې ثابت نوي.

کوم چې ثابت دي: هغه د کوهي نه دجادو راويستل دي.

کوم چې نه دي ثابت: هغه دهغه پوستکی راویستل دي، چې په کوم کې جادو ؤ، او دهغې خلکو ته ښکاره کول دي، او دهمدې په هکله عايشه رضی الله عنها پوښتنه کړې وه.

او پدې کې راز دا ؤ چې خلک یې ونه ویني، ځکه هغه خلک به یې زده کړې، چې د جادو کولو اراده لري. (فتح الباري_ ۱۰/۲۳۴)

امام شوکاني رحمه الله ویلي دي: د راوی قول (أفأخرجته) په بل روایت کې راځي (افلا أخرجته) او بل کې راځي (أفلا أحرقته)
 امام نووي رحمه الله وايي چې ټول صحیح دي، ځکه ویل کېږي چې عايشه رضی الله عنها د نبی علیه السلام نه وغوښتل چې دا جادو راوباسي او بیا یې وسیځي، نبی ﷺ ورته خبر ورکړ، چې الله ورته شفاء ورکړي ده او نبی ﷺ د جادو د سیځلو، راویستلو او په خلکو کې دخپرولو دشر او ضرر څخه ویریدلو، چې د جادو ذکر وکړي، یا پکې خبرې وکړي، یا د جادو بدي بیان کړي، نو دمنافقانو څخه به ځیني د جادو خوښونکي په خلکو باندې د جادو کولو او تکلیف رسولو باندې بار کړلی شي، او په مسلمانانو باندې

به په تهمت لگولو بار کړلی شي، نو دغټ فساد د رامنځ ته کیدو او د مصلحت د وجي نه دا کار پرینودلی شو، ځکه چې د داسې کار پرینودل د اسلام د مهمو قواعدو څخه یوه اهمه قاعده ده، او پدې قاعدې باندې د هغه کسانو جواب هم کیدای شي، چې د جادوگر د قتل جواز نه ورکوي، ځکه چې نبي علیه السلام هغه جادوگر قتل نه کړو چې په هغه یې جادو کړی و او ددې فتنې د ویري نه نبي علیه السلام د کوهي څخه د جادو راويستل پرینودل، نو غوره داده چې د جادوگر قتل هم پرینودلی شي، ځکه چې پدې کې غټه فتنه وجود لرلی شي. (نیل الأوطار للشوکاني: ۷/۲۰۴)

بیا دا هم ویلی شو چې آیا دا عقل مني چې عایشه رضي الله عنها دي نبي علیه السلام ته د جادوگرانو په تگ او په پناورلو مشوره ورکړي؟ او حالانکې هغې ته دالله دا وینا معلومه وه، چې الله ویلي دي: (ولقد علموا لمن اشتراه ما له في الآخرة من خلاق). (البقرة: ۱۰۲) ژباړه: "او یقیناً دوی په دې پوه وو چې چا دا (سحر) واخیسته، نو د هغه لپاره په اخرت (جنت) کې هېڅ برخه نشته"

او د نبي عليه السلام دا وينا ورته هم زده وه چې ويلى يې دي:
(اجتنبوا السبع الموبقات) د اووه هلاکونکو شيانو څخه ځان
وساتئ چې يو پکې جادو دی.

نو آيا دا عقل مني چې عايشه رضي الله عنها دي د دي امت رسول
محمد ﷺ ته د جادوگرانو په تگ او پناه وړلو مشوره ورکړي او
حالانکې نبي عليه السلام د جادو او جادوگرانو ته د تگ کولو
څخه منع کړي ده؟

نو غوره دا ده چې دسفیان رحمه الله په حديث کې کومه نښه
راغلي ده، د دلایلو د موافقت د وجي نه د جادو په راويستلو حمل
شي او دا حمل دالله په فضل ممکن دی.

دوهمه طريقه: که مونږ دا و منو چې د عايشه رضي الله عنها سوال
جادوگرانو ته دتللو په هکله ؤ او د نبي عليه السلام څخه تقريراً د
نشري اثبات وشو، نو بيا هم په جواز دلالت نه کوي، ځکه چې
ددې روايت سره ډير صريحه نصوص په تعارض کې راځي، چې
ددغې نصوصو څخه جادوگرانو ته دتگ، او دهغوی نه پوښتني
کولو او دهغوی تصديق کولو حراموالی معلومېږي.

او همدارنگه ورسره د جابر رضي الله عنه حديث هم په ټکر کې راځي چې امام احمد او امام ابو داؤد رحمها الله راوړي دي، چې د نبي عليه السلام نه د نشري په هکله پوښتنه وشوه، نبي عليه السلام په جواب کې وويل: نشره دشيطان دکارونو څخه ده.

نو څرنگه به هغه اياتونه او احاديث چې دجادوگرانو په کفر او پرهغوی ته دتگ څخه دځان ساتلو او پوښتني کولو څخه پکې منع شوی ده، پرېږدو!!

او د دې حديث د وجي نه جادوگران په ځمکه کې فساد کونکي دي.

سره ددې چې پدې حديث کې د حرامي نشري دليل هم نشته، او د نبي ﷺ دشان سره هم دا نه بنايي چې جادوگرانو ته د علاج او نورو کارونو لپاره په تگ کولو تقريراً جواز ورکړي.

او همدارنگه د عايشي رضي الله عنها دشان سره هم دا نه بنايي چې نبي عليه السلام ته دجادوگرانو په تگ کولو مشوره ورکړي، دا کار شرعاً او عقلاً دواړه ناممکن دي.

دوهمه شبهه: هغه د علاج لپاره تلل دي:

دليل يې دا دی چې امام بخاري رحمه الله د امام قتادة رحمه الله قول راوړی دی هغه ويلى دي: ما سعيد بن المسيب رحمه الله ته وويل چې يو سړي باندي جادو شوی وي يا د خپلې ښځې د نژدي والي څخه بند شوي وي، آیا د هغه نه به جادو سپرلی شي؟ هغه وويل چې دا کار باک نه کوي، ځکه چې دا خو جادوگران د اصلاح لپاره کوي او کومه نشره چې فايده ورکوي د هغې څخه منع نده شوي.

ددې جواب دا دی چې د ابن المسيب د جواز څخه مراد مشروع دمونه يا هغه نشره ده چې د شرکياتو څخه خالي وي، ځکه چې شرعي دعاگانې ويل فايده مندي دي چې دنيوي او اخروي ضرر ورسره نه پيوسته کيږي، او نبي ﷺ د جادو د سپرلو اجازه صرف په شرعي دمونو او مباحو دوايانو سره ورکړي ده، لکه چې حديث کې راځي: (فلعل طباً اصابه ثم نشره بـ قل اعوذ برب الناس). ژباړه: شايد چې په هغه جادو شوی وي، بيا يې په سورة الناس دم کړو.

او همدارنگه نبي ﷺ صحابه کرامو ته وويل: (اعرضوا علي رقاكم، لا بأس بالرقى ما لم تكن شركاً)
ژباړه: خپل دمونه راته پيش كړئ، ترڅو چې پكې شرکي كلمات نه وي، دمونه كول پرې پروا نه كوي.

او هر چې دابن مسيب رحمه الله كلام دى چې د جادو په جادو ختمولو په جواز دلالت كوي، نو په جواز حملول صحيح نه دي، او كه صحيح هم شي نو د هغه په قول باندي عمل نشي كيدى، ځكه درهغه قول د قران او حديث د نصوصو سره په ټكر او تعارض كې واقع شوى دى، او دهر عالم قول به كله راخستلى شي او كله به پرېښودلى شي، مگر د رسول الله ﷺ قول به هميشه راخستلى شي او عمل به پرې كيدلى شي، او مونږ د قران او سنت منونكي يو، كله چې د ائمو اقوال د شرعي نصوصو سره مخالف راشي مونږ يې منونكي نه يو.

شيخ سليمان بن عبدالله رحمه الله ويلى دي:
د ابن المسيب رحمه الله كلام به په يو قسم د نشري حملولى شي، معلومه نه ده چې دي نشري كې د جادو كوم قسم شته او كه نه؟ يا خو دا ده چې ابن المسيب جادوگر كافر ته، چې په شرعه كې يې د قتل امر شوى دى، د هغه په اراده د جواز فتوى ور كړي، چې په خپل جادو عمل وكړي. خو دا گمان په هغه نشي كيداى - او پدې خبره د هغه دا قول دلالت كوي چې ويلى يې دي: "همدا جادوگران پدې جادو سپړلو سره د اصلاح اراده لري خو زه دا وايم چې په جادو كې كومه اصلاح ده؟ بلكې ټول فساد او كفر دى، والله اعلم." (تيسير العزيز الحميد في شرح كتاب التوحيد: ۱/۳۶۶).

دریمه شبهه: دا ده چې امام احمد بن حنبل رحمه الله نه نقل شوي دي چې د هغه څخه چا د جادوگر په هکله پوښتنه وکړه چې د مسحور نه جادو ختموي، امام احمد وويل: ځينو خلکو ددې کار جواز ورکړى دى.

خو د هغه دا قول به په مباحه نشره حملولى شي چا چې په حرامه او سحرى نشره حمل كړى هغوى خطا شوي دي.

شيخ سليمان بن عبدالله رحمه الله ويلى دي: "خوک چې دا گمان کوي چې امام احمد د سحري نشري جواز ورکړی دی، هغوی خطا شوي دي، او نه د هغه په قول کې داسې څه شته چې په جواز دلالت وکړي، بلکې کله چې د هغه څخه د هغه چا په هکله پوښتنه وشوه چې جادو ختموي، هغه وويل: ځينې خلکو ددې کار جواز ورکړی، بيا امام احمد ته وويل شو چې دغه جادوگر خو د پیتلو په کتوی کې اوبه اچوي او هغه پکې ورکي شي؟ امام احمد لاس وڅنډو او وي ويل: ماته پته نشته چې دا څه شی دي؟ بيا ورته وويل شول: ايا ته ددې جواز ورکوي چې دغسې کار وکړی شي؟ هغه وويل: چې ماته پته نشته چې دا څه شی دي. او څنگه به يې جواز ورکړی وی حالانکې هغه د نبي عليه السلام دا حديث روايت کړی دی، چې نبي عليه السلام ويلى دي: (إنها من عمل الشيطان) دا نشره خو د شيطان د کارونو څخه یو کار دی. لیکن هر کله چې د نشري لفظ د جايزي او ممنوعي نشري تر منځ مشترک دی، او دوی دا گمان کړی دی چې امام احمد د هغه نشري جواز ورکړی کومه چې د شيطان د کارونو څخه یو کار دی خو

امام احمد د داسې فتوي څخه ډیر لري دی. (تیسیر العزیز الحمید
في شرح کتاب التوحید: ۱/۳۶۸)

څلورمه شبهه: دوی وایي چې جادو په جادو سپرل د اضطراري
حالت لاندې راځي:

او ددې ایت څخه معلومېږي چې الله ویلي دي: (وقد فصل لكم ما
حرم عليكم الا ما اضطررتم اليه). الأنعام ۱۱۹
ژباړه: "او یقیناً هغه (الله) تاسو ته هغه څه واضح کړي دي چې پر
تاسو یې حرام کړي دي، سوا له هغه نه چې تاسو هغه ته مجبور
کړی شئ"

خو د دوی دا استدلال فاسد دی او هیڅ اعتبار نلري ځکه چې
اصولینو د دې قاعدې لپاره خپل شروط او ضوابط ایښودلي دي،
باید هغه شروط پکې موجود او برابر شي، یو د هغه شروطو څخه
اهم شرط دا دی چې: (أن يكون ارتكاب المحظور أخف من وجود
الضرر). (شرح الکوکب المنیر: ۴/۴۴۴ - التحبیر شرح
التحریر: ۸/۳۸۴۷ - شرح القواعد الفقهية: ۱/۱۸۵)

مطلب: د حرام شوي شي استعمال به د شته ضرر څخه کم او معمولي وي، نو هله به دغه حرام تر سره کولی شي، او پدې کې شک نشته چې جادو کې ډیر ضرر موجود دی ځکه چې جادو کفر او شرک دی. او بله دا چې د جادو علاج خو په شرعي دموونو او مباحو دوايانو سره هم کیدلی شي، نو دغی قاعدي باندې استدلال کولو ته هیڅ حاجت نه پیدا کېږي.

په سعودي عربستان کې د علمي بحثونو او فتوی ورکولو کمیټې په یو بیان کې د علاج لپاره جادوگر ته د تگ د حکم په هکله لیکلي دي: (الضرورات تبیح المحظورات) مطلب د ضرورت پر مهال حرام مباح گرځي، پدې قاعدي د جادو په جادو سپرلو جواز ورکول صحیح نه دي، ځکه چې ددې قاعدي د شروطو څخه یو شرط دادی چې د حرام شي د استعمال نقصان به د ضرورت څخه کم وي، لکه څرنګه چې دا قاعده د اصولینو علماؤ څخه ثابته ده، او هر کله چې جادو کفر او شرک دی، نو دا جادو غټ ضرر او نقصان دی، د نبي علیه السلام دا قول پرې دلیل دی چې ویلي یې دي: (لا بأس بالرقی ما لم یکن فیها شرک) أخرجه مسلم.

ژباړه: "چې په دمونو کې شرکي کلمات نه وي، بیا پرې دم کول باک نه کوي، او بله دا چې د جادو علاج په شرعي دمونو سره هم کیدای شي نو کفر او شرک ته د سره حاجت نه پیدا کېږي، له دي څخه دا هم ثابت شوه چې جادوگرانو ته په هیڅ حال کې تگ جایز نه دی، اگر که د جادو د علاج لپاره ولې نه وي. (جزء من بیان صدر من اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والافتاء برقم: ۲۳۶۲۱ وتاریخ: ۱۴۲۷/۶/۲۹ هـ ق)

بیا دا خبره هم په یاد لرل پکار ده چې علاج کول د ضروري شيانو څخه نه شمیرل کېږي او نه د علاج کولو په پلمه حرام شيان حلالېږي:

شيخ محمد بن صالح العثيمين رحمه الله ويلى دي: (الضرورات تبيح المحظورات) مطلب: د ضرورت پر مهال حرام مباح گرځي، او هر چې د دوايانو سره تعلق لري نو ځينې خلک دا گمان کوي چې پدې قاعده کې دوايانې هم داخلي دي، او د ضرورت په وخت کې انسان ته په حرامو تداوي هم جایز ده، لیکن دا گمان او جواز ورکول د هغوی غلط او خطا دي، ځکه چې په یقین او جزم سره په دوايانو ضرر نه لري کېږي، او کله کله انسان دوايانو ته حاجت

هم نلري او مريض ته بغير دکوم تداوي او علاج شفاء حاصله شي، هر چې اول قسم دی نو ډيرو انسانانو په مفيدو دوايانو علاج کړی خو هيڅ فايده يې نه ده ورکړي، او هر چې دويم قسم دی نو ډيرو انسانانو دوايې او علاج پريښودی خو بيا هم ورته الله بغير ددوائې شفاء ورکړي ده. (فتاوی نور علی الدرب: التفسير: انظر موقع الشيخ "الفتاوی النصیة")

شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله په هغه کسانو چې په حرامو شيانو د علاج کولو جواز ورکړی دی، رد کوي او وايي: هر چې د دغه شي د ضرورت لپاره اباحت دی نو صحيح دی، ليکن د ضرورت د وجي نه پرې دوايې کول د څو وجوهو نه صحيح نه دي:

۱- اکثره مريضانو ته بغير د علاج کولو څخه شفاء حاصلېږي، او الله ورته شفاء ورکوي، د طبيعي قوت په سبب چې الله ورته په بدن کې پيدا کړی دی، او په سبب د هغه عمل او حرکت چې الله ورته اسان کړی دی، يا په قبوله شوي دعا، يا په فايده مند دم، يا په الله باندې د قوي توکل له وجي، او يا ددې څخه بغير په ظاهري او باطني، روحاني او جسدي اسبابو سره ورته الله شفاء ورکړي ده.

۲- علاج کول واجب نه دي، او که څوک پدې علاج کولو کې جنگ و جدل کوي، نو احاديثو سره په ټکر کې راځي، ځکه چې نبي عليه السلام هغه توري زنانه ته اختيار ورکړی و چې په خپل مصيبت صبر وکړي او جنت ته به ننوځي، او يا به ورته نبي عليه السلام دعا وکړي نو د الله په فضل سره به روغه شي، نو دغه زنانه په خپل مصيبت صبر او جنت اختيار کړو، او د نبي عليه السلام نه يې دعافيت دعا ونه غوښتله، که د مصيبت لري کول واجب وي، نو نبي عليه السلام به دغه زنانه ته اختيار نه و ورکړی، همدارنگه د مصيبت زده پيغمبرانو حال ددغه شخص دنظر سره په ټکر کې راځي چې هغوی (پيغمبرانو) په خپلو مصيبتونو صبر کړی و، او د لري کولو اسباب يې استعمال کړي نه و، لکه ايوب عليه السلام او نورو سلفو صالحينو کومو چې په مصائبو صبر کړی و.

۳- په دوائی به مکمل يقين نه شی کيدلی ځکه ډير مرضونه داسې شته چې علاج نه لري، او که دا (تداوی او علاج کول د هر مرض او په هغې سره ښه کيدل) عامه قاعده شي، نو يو سپری به هم مړ شوی نه وي.

۴- د یو مرض لپاره مختلفي دوايانې شته، او دا ناممکنه ده چې په حلالو شيانو کې دي د یو مرض لپاره علاج شتون ونه لري، بلکې کوم ذات چې مرضونه پیدا کړي دي، هماغه ذات د مرگ نه بغير د هر مرض لپاره علاج هم پیدا کړی دی، او دا جایز نه دي چې په حرامو شيانو دې د مرضونو لپاره علاج او تداوي وکړی شي، همدغه ذات لره پاکي ده چې زیات مینه کونکی او مهربان دی. یو حدیث کی راځي (إن الله لیر يجعل شفاء امتي فیما حرم علیها). ژباړه: "الله جل جلاله زما د امت شفاء په حرامو شيانو کې نه ده ایښودلې. (مجموع الفتاوی: ۲۱/۵۶۳)

بيا د جادو په جادو سپرلو د جواز ورکولو څخه ډير باطل کارونه
منځ ته راځي لکه جواز ورکول هغه چاته چې څوک د جادو زده
کولو اراده لري.

پدې پلمه چې چا باندې جادو شوی وي، هغه ترې ختم کړي ،
بلکې د جادو زده کول به په امت باندې فرض کفائي متعين کړی
شي او دا خبره باطله ده.

دمعتبرو علماؤ څخه يو هم دا قول نه دی کړی، او ددې جواز
ورکولو څخه دا هم ثابتېږي چې په جادوگرانو کې د الله په نيزد
ځينې مصلحين او اجر گټونکي شته دی، دا هغه کسان دي چې
جادو ختموي، او ځينې پکې مفسدين او د عذاب مستحقين شته
دی، دا هغه کسان دي چې جادو کوي، بيا که جادو چا د ضرر لپاره
زده کړو نو حرام شو، او که چا د فايدي لپاره زده کړو نو مستحب
شو، او دا خبره د الله ددې اطلاق او عموم چې په جادوگرانو يې
فيصله کړي ده خلاف راځي، لکه چې الله جل جلاله وايي: (ولا
يفلح الساحر حيث أتی). (طه ۶۹)

ژباړه: "او جادوگر بری نه مومي هر چېرته چې راشي"
په بل ځای کې وايي: (ولا يفلح الساحرون). (يونس ۷۷).

ژباړه: "حال دا چې جادوگر خو بری نه مومي"
 په بل ځای کې وايي: (قال موسى ما جئتم به السحر إن الله سيبطله
 إن الله لا يصلح عمل المفسدين). (يونس ۸۱)

ژباړه: "موسی وویل: هغه څه چې تاسو راوړي دي، واقعي جادو
 دی، بېشکه الله به یې ژر تباہ (بې اثره) کړي، بېشکه الله د فساد
 کوونکو کار نه جوړوي"

په دې ایتونو کې الله جل جلاله د جادوگرانو څخه کامیابي او فلاح
 په عام او مطلق نفي سره منفي کړی دی، لکه څرنګه چې ددې
 خبرې اثبات مخکې وشو، او الله جل جلاله د جادوگرانو صفت په
 فساد کونکو سره کړی دی، او ددوی څخه یې یو هم جلا کړی نه
 دی، او نه یې د دوي د جادو څخه سه څيز جلا کړی دی.

یو بل لوی او ډیر خطرناک کار چې ددې جواز څخه په لاس
 راځي، هغه دا دی چې جادوگر ته تلونکی شخص به یا د جادوگر
 په شرک کولو د الله جل جلاله باندې راضي وي نو هله به ورته د
 دغه جادوگر جادو شفاء ورکړي، او یا به دا تلونکی شخص
 جادوگر پدې مجبوروي چې د الله جل جلاله سره شرک وکړي، تر

خو دغه (تلونکي شخص) لپاره جادو وکړي، او دا کار د هغه مشرکینو د شرک نه دی چې الله ویلي دي: (وأنه کان رجال من الانس يعوذون برجال من الجن فزادوهم رهقا). (الجن: ٦)

ژباړه: "او بې شکه شان دا دی چې په انسانانو کې ډېر داسې سپړي و چې په پېریانو کې په ځینو سپړیو پورې به یې پناه نیوله، نو دغو خلقو دغو (پېریانو) ته سرکشي ورزیاته کړه"

خو دغه تلونکی شخص جادوگر ته په ژبه داسې نه وایي چې ته په الله جل جلاله شرک وکړه، لیکن دده حال پدې دلالت کوي چې جادوگر دي په الله جل جلاله شرک وکړي، ځکه چې د الله سره د شرک کولو څخه بغیر یو جادو هم شتون نه لري، لهذا کله چې دغه مسحور جادوگر ته لار شي، نو نه د هغه په جادو رد کوي او نه یې ترې منع کوي، بلکې مخي ته یې کیني په داسې حال کې چې جادوگر د الله نه ماسوا د بل چا څخه مدد غواړي، او په پېریانو کې د خپلو ملگرو څخه مدد غواړي او فایده ترې اخلي لکه چې الله جل جلاله ویلي دي: (ویوم يحشرهم جميعا یا معشر الجن قد استکثرتم من الانس وقال اولیاؤهم من الإنس ربنا استمتع بعضنا

بعض وبلغنا اجلنا الذي اجلت لنا قال النار مثواكم خالدین فیها الا
 ماشاء الله ان ربك حکیم علیم). (الأنعام: ۱۲۸)
 ژباړه: "او په هغې ورځ کې چې هغه به دوی ټول راجمع کړي (او
 ورته وبه وایي:) ای د پېریانو ډلې! یقیناً تاسو له انسانانو څخه ډېر
 راخپل (او بې لارې) کړل او د دوی هغه دوستان به، چې له
 انسانانو څخه دي؛ ووايي: ای زمونږه ربه! زمونږه ځینو له ځینو
 نورو نه فایده واخیسته او مونږ هغې نېټې ته ورسېدو کومه چې تا
 زمونږ لپاره مقرر کړې وه، وبه وایي (دوی ته الله) ستاسو ځای اور
 دی، چې په هغه کې به همپشه یی مگر هغه چې الله وغواړي،
 بېشکه ستا رب ښه حکمت والا، ښه پوه دی"
 نو ایا پدې لوی شرک به د مؤمن نفس خوشحاله شي؟ او یا به مؤمن
 دخپل بدن شفاء دزړه په خرابیدو او د دین په تللو او ختمیدلو
 وغواړي؟
 نو بیا توحید څه شو؟ او بیا دشرک او مشرکینو څخه بې زاري څه
 شوه؟ او څه شو هغه خلک چې پدې دومره لوی خطر سره هم
 جادوگر ته دتللو جواز ورکوي؟ او سره له دې دومره باطلو کارونو

هم جواز ورکوي، چې يوه فتوى هم ددې کارونو دکولو څخه خالي نه ده. (کلام نفيس للشیخ الدكتور عبدالعزيز السعيد نشر فی الصحف وفي ملتقى اهل التفسیر)

او دا بحث به زه پدې خبرو ختم کړم چې ځينې علماؤ ته د جادو په جادو سپرلو د حکم په هکله يو څه ووايم، يو ددغه خبرو څخه

د شيخ محمد الامين شنقيطی رحمه الله قول دی چې ویلي یې دي: "پدې مسئله کې هغه پلټنه چې اوریدل ترې نه کیږي، هغه دا ده چې کچرته د جادو راویستل په قرآن لکه معوذتین، ایت الکرسي وغیره نورو شرعي دمونو سره وشي نو پدې کې هیڅ مانع نشته، او کچرته په جادو یا عجمي الفاظو، او یا به بې فهمه کلماتو، یا په نورو شیانو چې حرام وي پدې سره د جادو ختمولو کوشش وشي نو بیا دا کار ممنوع دی، لکه څنگه چې ته پوهیږي دا خبره بالکل واضحه ده، ان شاء الله همدا حق ته رسیدونکي خبره ده. (أضواء البيان: ٤/٥٧)

شيخ حافظ حکمي رحمہ اللہ ويلي دي:

وحله بالوحي نصا يشرع أما بسحر مثله فيمنع

وحله: یعنی د مسحور نه په شرعي دمونو سره او معوذاتو او په دعاگانو سره جادو ختمول.

الوحي: چې کتاب او سنت دی.
نصا: یعنی په نص شرعي سره.

يشرع: یعنی مشروع کيدلی شي، لکه څرنګه چې جبريل عليه السلام نبي عليه السلام په معوذتينو دم کړی و او همدارنګه په هغه دمونو دم کول چې احاديث پرې شامل وي، دم مشروع کيدلی شي، بيا يې ويلي دي: هر چې د مسحور نه جادو په جادو ختمول دي نو دا کار حرام دی ځکه دا کار د جادوگرانو سره د هغوی په جادو کې مرسته کول دي، او د هغه د عمل لپاره اقرار او ثبوت دی، او

شیطان طرف ته پکې یو قسم نژدې والی دی، ددې لپاره چې دغه شیطان د مسحور نه جادو لرې کړي، ددې وجې نه امام حسن بصري ویلي دي:

جادو نه سپري مگر جادوگر یې سپري، او نبي عليه السلام هم دنشري په هکله ویلي دي: نشره دشيطان کار دی، ددې وجې نه په هغه زمانه کې چې د جادوگرانو څخه توره اوچته شوي، سزاگانې ترې لرې شوي، هغوی په هغه چا جادو اراده کړي چې خوښ یې وي، یا یې ورسره بغض وي، ددې لپاره چې خلک دې ته مجبوره کړي چې جادو د خلاصولو غوښتنه ترې وکړي، او د خلکو مالونه په باطلې طریقي سره وخورې، او دخلکو په مالونو او دینونو غالبه شي، الله څخه ددې کار نه عافیت غواړو. (معارج القبول: ۲/۵۶۵)

امام محمد بن ابراهیم رحمه الله دحنا بلو څخه د ځینو کسانو په قول باندې رد کوي او وایي: ځینو ویلي دي د ضرورت د وجې نه د جادو په جادو سپرل جائز دي، او د حنا بلو دویم قول دادی: چې دغه کار نا جائز دی، او همدا قول صحیح دی، او حقیقت یې دا دی چې ساحر او مسحور شیطان ته په هغه څه نژدې کېږي چې

شیطان یې خوښوي، لکه د شیطان په نوم ذبح کول، یا ورته سجده کول، یا ددې نه ما سوا نور حرام کارونه کول، بس هر کله چې دغه جادوگر دا حرام او شرکي کارونه وکړي، نو بیا ورسره شیطان کومک کوي او خپلو شیطانانو ملگرو ته راشي چې دمسحور څخه جادو ختم او لرې کړي، او دحنا بلو قول پدې مسله کې ښکاره او واضح دی، او صرف دضرورت د وجي نه سحر کول جائز دي، لیکن دا جواز دلیل شرعي ته ضرورت لري خو د دوی سره دلیل صرف د ابن المسیب رحمه الله قول دی، او زمونږ سره د جابر رضي الله عنه حدیث او د ابن مسعود رضي الله عنه قول دی، او د حسن بصری رحمه الله دا قول چې (جادو نه سپړي مگر جادوگر یې سپړي) موجود دی.

بله دا چې جادوگر د جادو ختمولو ته نه رسیږي مگر په جادو رسیږي، او جادو حرام او کفر دی، نو آیا جادوگر کفر ددې لپاره کوي چې د مریض نفس یا مصیبت زده نفس راژوندي کړي؟ سره ددې چې اکثره وخت مریض مړ شي یا یې عقل خراب شي، نو رسول الله ﷺ د جادو دروازه بنده کړه او د شیطان او مسحور په

کار کې یې فصل او جداوالی نه دی راوستی، یعنی: (ددواړو عمل یو شان دی) (فتاوی ورسائل الشیخ محمد بن ابراهیم: ۱/۸۴)

شیخ محمد بن صالح العثیمین رحمه الله ویلي دي:

"د جادو خلاصول په دوه ډوله دي:

۱- چې په حرامو وسایلو سره حل شي، لکه جادو په جادو سپرل، چې ځیني باندې چیان د سیاھی اوبه د مسحور په سر باندې تویوي، تر دې چې د هغه جادو معلوم شي، نو دا قسم حرام دی ځکه هر کله چې د جادو سپرل په حرامو وسایلو سره شو نو حرام شو ځکه چې د نبی علیه السلام څخه د نشري په هکله پوښتنه وشوه، هغه په جواب کې وویل: نشره دشيطان دکارونو څخه ده، دا حدیث امام ابو داؤد په جید سند سره روایت کړی دی.

۲- چې جادو په مباحو طریقو سره حل شي، لکه په شرعي دعاگانو یا د قرآن په لوستلو یا په مباحو دوايانو سره حل شي، نو بیا باک نه کوي، او جائز دی. (فتاوی نور علی الدرب: "التوحيد والعقيدة")

د علمي بحثونو او فتوی ورکولو دکمیتې څخه د جادو په جادو سپرلو د حکم په هکله پوښتنه وشوه هغوی ورته په جواب کې وویل دا کار جائز نه دی، او دلیل پرې حدیث د امام احمد او د امام ابو داؤد دی چې هغوی په خپل سند سره ذکر کړی دی، د جابر رضي الله عنه نه روایت دی هغه وایي چې د نبي عليه السلام نه د نشري په هکله پوښتنه وشوه هغه وویل: چې نشره د شیطان د کارونو څخه ده.

په طبیعي دوايانو، او په شرعي دعاگانو کې د جادو لپاره کفایت دی، ځکه چې الله د هر مرض لپاره علاج هم پیدا کړی دی، (څوک چی پوه شو هغه پوه شو، او څوک چې پرې پوهه نشو هغه پوهه نشو).

نبي عليه السلام په علاج کولو امر کړی دی، او د حرامو شيانو استعمال او په هغې د علاج کولو څخه یې منع کړي ده، لکه چې یې ویلي دي: (تداووا ولا تداووا بحرام) ژباړه: "علاج کوئ، خو په حرامو شيانو علاج مه کوئ"

او د نبي ﷺ څخه نقل دي چې هغه ويلى دي : (إن الله لم يجعل شفاء أمتي فيما حرم عليها)
ژباړه: الله جل جلاله زما د امت شفاء په حرامو شيانو کې نه ده اېښودلي.

(فتاوى اللجنة الدائمة: ١/٥٥٨)

او د لجنة الدائمة په يو بيان کې جادوگر ته د تگ د حکم په هکله راغلي دي چې مخکې ورته هم اشاره شوي ده :
"د جادو علاج به په قران او شرعي دعاگانو، او په مباحو دوايانو سره کولى شي، او هر چې د جادو علاج په جادو سره دى نو دا کار حرام دى، او دا کار د شيطان د کارونو څخه دى، همدارنگه د جادو علاج دکاهنانو او ترويتيانو او کودگرانو څخه په پوښتنو کولو حرام او ناجائز دى، او دهغه شي استعمال هم ناجائز دى کوم چې هغوى وايي، ځکه چې هغوى ايمان نه لري، دروغجن فاجران دي، د علم غيب دعوه کوي، او په خلکو باندې گډوډي راوړي، نبي عليه السلام هغوى ته د تگ کولو او دهغوى څخه د پوښتنو کولو او دهغوى تصديق کولو څخه خلک وپروړي او منع کړي دي.

دنبی علیه السلام نه په صحیح سند سره ثابت دي چې د هغه نه د نشري په هکله پوښتنه وشوه، هغه په جواب کې وویل "نشره د شیطان دکارونو څخه ده، دا حدیث امام احمد ا و امام ابو داؤد په جید سند سره روایت کړی دی.

او نشره هغه ده چې د مسحور نه جادو ختم کړی شي، او پدې حدیث کې د نشري نه مراد هغه نشره ده چې اهل الجاهلیة یې کوي، او هغوی د جادوگرانو نه ددې لپاره پوښتنه کوي چې جادو په جادو سره حل کړي.

هر چې د جادو سپرل په دمونو او په شرعي دعاگانو او مباحو دوايانو سره کولی شي نو پدې کې کوم باک نشته او د سلفو څخه چې د نشري کوم جواز نقل دی د هغې نه شرعي نشره مراد ده، او هغه نشره په قران او شرعي دعاگانو او مباحو دوايانو سره جادو ختمول دي.

که زه شورو شم او پدې مسله کې د علماؤ اقوال رانقلوم نو رساله به ډیره او گده شي، او ان شاء الله پدې ذکر شو دلایلو کې به کفایت وي.

دالله جل جلاله څخه دا سوال کوم چې ماته او زما مسلمانانو ورونو ته حق، حق راوښايي، او تابعداري يې راته نصیب کړي، او باطل راته باطل وښايي، او ځان ساتل ترې راته نصیب کړي، او په مونږ يې گډوډ ونه گرځوي چې مونږ پرې گمراه شو، يقيناً الله جل جلاله سخي او عزتمند ذات دی.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد واله وصحبه. وبالله تعالی

التوفیق.

د سه شنبې ورځ ۱۴۴۰/۷/۴ هـ موافق: ۲۰۱۹/۴/۹